

MIN MENING
OM LIVETS

MENING!

PRESEXTRA
REPORTAGE
av
HJÖRDIS LEVIN

Gunhild Tegen, författarinna

Gunhild Tegen, författarinna:

Varför skulle vi begära få finnas för alltid?

Så länge jag minns, har jag funderat på livets mening. Och tvekat på att livet har någon mening.

Se på djuren! Ju lägre på skalan vi kommer, desto svårare är det att hitta någon mening eller avsikt med deras tillvaro. Är metmasken menad att bli agn vid fiske? Är fisken menad att bli uppäten av människan?

Vem skulle i så fall ha menat det?

För att få en mening med tillvaron har vi funnit på religioner d. v. s. ett högre väsen som skulle vara skyldig till allas tillvaro. Människan blir allt mindre benägen att nöja sig med en sådan fröst. Vi tror inte längre, vi tvivlar, vi undrar, vi tänker.

Men behovet av någon sorts mening i livet och tillvaron släpper oss inte. Och när vi inte kan tro på ett högre väsen med en högre ordning, då beslutar vi oss att ge vårt liv en mening, d. v. s. ta upp en linje, en väg och följa den

Sten Hagliden, poet:

Hjälp åt varandra att leva drägligt

Min mening om livets mening skiftar. Så är det väl för alla. Ibland har man väl en helt mörk syn: — Det finns ingen mening, åtminstone ingen god mening. Se på alla orimligheter! Sjukdom, olyckor, orättvisor och det vanvettigaste av allt, krig. Se också på det faktum att man, utan att man själv vill, utan att man har en aning om det, gör andra skada. Det liv som är så beskaffat har ingen mening alls, har bara onskan som signum. —

Ibland kan man tycka så här: — Ta ut det bästa av livet. Lev ut utan hänsyn till någonting. Se, där är meningen! — Ju äldre man blir desto grundlösare syns mig en sådan livsmening.

Det måste finnas något annat man är till för!

Är man inte ytterst till för att hjälpa varandra? Människor, växter, djur, allt. Buddha pekade åt det hållet. Sokrates också. Kristus kanske främst. Nukristendomen gör det ibland, men visst inte alltid. Och även om rätt riktning visats har ytterst få förmått gå i den.

Jag kommer fram till ordet solidaritet. Att hjälpa till så att alla får leva något så när drägligt och dö något så när drägligt. Jag tynger litet på det sista, ty döden är ett oundvikligt attribut till livet.

Hur skall då den här livsmeningens realiseras? Var och en får med sina resurser stå i sin ruta och försöka göra det bästa av allting och visa hänsyn mot alla — utan att ta död på sig själv. Jag sa försöka. Vi kan aldrig lyckas helt.

När jag säger det här, känner jag mig mycket doserande. Ändå ville jag inte tuga.

Olof Stroh, gen.-sekr., Röda Korset:

Farligt att släppa vår bit av ansvaret

Somligt är så stort, att man blir löjlig när man söker omfatta och förklara. En framstående växtbiolog som intervjuades om sitt liv sa: När jag var ung bad jag vår Herre att avslöja livets gåta. Han svarade att den var enbart för honom. Sedan bad jag honom avslöja jordnotens gåta. Och då sa han: Ja, det är don efter person. Och så gjorde han det.

En väsentlig del av livets mening måste väl vara att leva. De människor som under livet när stor

Sten Hagliden, poet

Miriam Israel,
barnpsykolog:

Vi måste lära oss acceptera att vi finns

Den som inte är religiös och alltså inte tror på något liv efter detta måste göra mera av den här korta tiden som står till buds.

Den som tror på ett liv efter detta måste göra så mycket som möjligt av denna tid för att förbereda sig för nästa. Alltså har vi alla ett mycket stort ansvar!

Att det skulle finnas någon mening i eller anledning till att vi befinner oss här tror jag inte. Vi får bara acceptera, att vi finns här, och att det är så. Och göra vårt bästa av det!

mognad och klarhet är ofta en glädje för sig själva och andra. Men även det liv som slutar tidigt, förblir utvecklat eller vissnar, har mening. De flesta av oss finner, om vi letar i vårt minne, betydelsefulla händelser och möten som utifrån sett är så oansenliga att det inte går att förklara dem.

Idag upplever vi mer än tidigare hur nära allt hänger ihop. Hur beroende vi alla är av varandra. Hur halvt glömda problem plötsligt blir en avgörande världsangelägenhet.

Det är farligt fel om vi släpper vår lilla bit av ansvaret, överväldigande av det helas oöverskådlighet. Om vi inte alltid kan ta ställning för och emot i alla konflikter och problem, kan vi och bör vi ta ställning för vår egen utveckling och för gemenskap med medmänniskor.

— Att vara sig själv, men ej sig själv nog. —

Dr Gustav Jonsson; Skå:

Arbetsmyrans uppgift streta åt samma håll

Jag känner mig som en myra, som drar på ett strå till en stor stack. Och så ser jag andra myror, som drar på sina strån. Både anöra strån och annorlunda strån än vad jag drar på. Vi stretar åt samma håll.

Det är den uppgiften som är den

centrala, att man stretar åt samma håll!

Vilket målet är vet man väl inte alltid. Kanske att få det bättre. Åstadkomma mindre svält. Förhindra sjukdomar och krigshot. Mer socialism. Men just att man är flera som stretar åt samma håll känns meningsfullt.

Gösta Engwall, komminister

”Nalenpastorn” komminister Gösta Engwall:

Jorden ett tillfällighetsland där man skall leva intensivt!

Skall man finna livets mening, så måste man finna meningen med sitt eget liv. Och så verkligen leva intensivt, inte bara existera och finnas till.

Det är väl ofta så att människor gör en sådan där Anlarsfärd genom livet i den stora tomhetens tecken. Varthän det bär vet man inte. Man bara finns där.

För många är det avstannat, man har stannat i en position. Man är färdig. Brytes detta av något står man hjälplös. Livet har blivit statiskt i stället för dynamiskt.

Det är viktigt att man finner ett jag och ett du i sin tillvaro. För mig är det viktigt att få existera på en upplevelse som säger: — Jag tror att Gud har skapat mig. —

Min existens ligger inte i första hand i vad jag skall bli utan vad jag är. Jag griper nuet med dess möjligheter.

Att finna ett jag och ett du i mitt liv, det betyder att äga delaktighet och relation till varje människa. Varje individ i denna värld tillhör ett broderskap där människan har ett omistligt värde. Oberoende av ras- och språkbarriärer. Det är en

medmänniska, det är det som är så oändligt värdefullt.

Den egoistiska cirkeln som inneslänger människan måste brytas. Vi måste lära oss att älska, förlåta, vara sanna och barmhärtiga. Man delar hela mänsklighetens skuld genom att hjälpa till att få in en ny anda i världen.

Jorden är ett transitoland. Man passerar det på väg mot ett annat mål. Där är livets mening. Inte gå omkring som drömmare medan vi är här utan skapa något och ge ljus i denna mörka värld, medan vi väntar på något bättre.

Eva Dahlbeck, författarinna—skådespelerska:

Sanningen kan bara vara en Sök den med alla sinnen

Att kortfattat och kategoriskt kunna yttra sig i en sådan grundläggande och vidlyftig fråga tror jag bara är ett fåtal förunnat. Att urskilja en mening i det dagliga liv vi ser omkring oss tycker jag personligen blir allt svårare ju längre man lever och ju mer man lär. På min nuvarande stånd-

Gustav Jonsson, doktor, Barnbyn, Skå

punkt har jag svårt att föreställa mig att meningen skulle finnas någon annanstans än i det vi inte ser. Alltså i den verklighet som vi inte lyckats utforska.

Att en osynlig verklighet existerar blir jag alltmer övertygad om. Ju mer jag inser hur litet vårt vetande ännu är i vår intellektualiserade tid, relativt sett. Rent logiskt är det mig omöjligt att inse hur det lidande och de orättvisor som behärskar världen skulle ha en mening i den verklighet vi uppfattar.

Och att tro på ingen mening alls, att hela universum skulle vara en nyck, ett slags slumpartad kemisk sammansättning, det är för mig mera fantastiskt, mera absurt, än att tro på en oåtkomlig verklighet. Meningen skulle alltså ligga utom räckhåll för våra begrepp. Det är en grundläggande föreställning i allt religiöst tänkande, men för mig har den till en viss grad frigjort sig från den religiösa sfären med sina mästrande principer och blivit en fråga om personligt ansvar.

Jag kan inte komma ifrån övertygelsen att vårt personliga ställningstagande erhåller sitt specifika värde i en för oss okänd dimension och att det därför har en avgörande

betydelse, inte bara någon gång i en obestämd framtid, utan nu och fortlöpande. Det kan låta betungande och är det väl också, men inte i en grym och straffande mening.

Jag kan nämligen inte förstå att vi skulle ha kommit till för att själva öka det lidande som livet i sig självt innebär. Men jag tror på människovärdets betydelse i det oåtkomliga sammanhanget och på det angelägna i vår strävan att upprätthålla det och efter förmåga öka det.

Den föreställningen grundar sig delvis på ingående funderingar, men kanske ännu mer på en intuition som är tämligen stark. Meningen med vår dagliga tillvaro skulle då vara den personliga satsningen, vår inre och yttre attityd mot oss själva, mot varandra och mot de uppgifter vi har. Men allt man yttrar i frågor som dessa måste bli relativt och förändras eller förskjutas efter de erfarenheter man gör både i intellektuellt och metafysiskt avseende. Möjligen ser man en dag längre och klarare och kan satsa mot ett långsiktigare mål.

Sanningen kan bara vara en och den måste vi söka med alla sinnen vi fått till vårt förfogande.